

CONDUCEREA JUDEȚULUI GORJ ÎN VEACURILE TRECUTE

VASILE CĂRABIȘ

Dregătorii, adică funcționarii statului din fruntea județului, reprezentanți ai autorității centrale, îndeplineau atribuțiile administrative, judecătorești, militare și fiscale.

În fruntea județelor, ținuturilor sau comitatelor au fost **pîrcălabii** în Țara Românească și Moldova și **comiții** în Transilvania. Cuvîntul pîrcălab derivă din ungurescul perkolab, care, la rîndul său este o deformare a germanului Burgraf.¹

Cea dintîi știre despre un pîrcălab al Gorjului se află în documentul din 13 octombrie 1591. Înaintea lui Dumitru **pîrcălabul** din Tg.-Jiu, însoțit de 12 **megieși**, s-a judecat un proces, iar înaintea **județului** (primarului) însoțit de 12 **pîrgari**, s-a judecat același proces.² Așadar, într-un singur document apar: pîrcălabul, județul și pîrgarii.

În secolul al XVII-lea documentele relevă că în fruntea județului se aflau mai mulți pîrcălabi, al căror număr e necunoscut. Prin actul din 9 iunie 1624, Alexandru Cuconul-voievod, poruncește „pîrcălabilor” din Tg. Jiu să meargă la Borăști pentru rezolvarea unei jâlbi³.

În secolul al XVIII-lea ca prefecți ai județelor apar **vornicii** și apoi **ispravnicii**. Însă în județul Gorj, fapt important, se întilnesc vornicul și **căpitanul** în secolul al XVII-lea, în legătură cu trecerea viitorului domn Matei Basarab peste Carpații Gorjului în Transilvania. De la 1630 se află următoarea scrisoare a unui vameș: „Cînd am mers la tîrg (Tg. Jiu-lui) venise vestea la căpitanul cum trece Aslan vornicului și cu Matei și cu alalți boieri la munte... Ci ne-am pus în gura plaiului ca să nu-i lăsăm să treacă. Chemau pe căpitanul să meargă la ei și strigau să ne închinăm lor... Dacă au venit la tîrg (Tg.-Jiuului) scris-au vornicul cărți la vodă și la vornicul (cel mare) și la toți boierii, cum a fugit Aslan vornicul”. Căpitanul din Tg. Jiu nu poate fi confundat în nici un caz cu marele căpitan de la Cerneți, atestat de-abia pe

timpul lui Constantin Brîncoveanu⁵. De asemenea, nu poate fi confundat nici cu vătaful de plai. În sec. al XVII-lea, perioada în genere a pîrcălabilor, ni se pare semnificativă apariția unui Loghie „ispravnicul de la Tîrgu-Jiului”⁶.

Din lipsă de documente, nu putem stabili dacă acest ispravnic era capul județului Gorj sau îndeplinea funcția de primar al Tîrgu-Jiului.

În secolul al XVIII-lea pentru buna orînduială, în afară de zapcii se aflau și **polcovicii și căpitanii**. Căpitanii de județ, prin funcția lor polițienească au intrat și în folclor. Amintim cunoscutul și vechiul cîntec din Gorj: „Căpitane de județ / Ce mă tot ții la coteț / Pentru un pui de mînzuleț”.

Prin reorganizarea armatei de Alexandru Ipsilanti voievod, din anul 1775, în județul Gorj erau patru căpitanii: a slujitorilor, a mazișgîilor, a vînătorilor și a haiducilor predați.⁷

În zăpisiul din 10 febr. 1790, prin care Alexandru, fiul lui Constantin Ghițescu, îi vinde o livadă lui Șerban Magheru în satul Curva, îi scrie: „Adecă eu Alisandru sin Constantin Ghițăscu dat-am zăpisiul meu la mîna dumnealui, Șerban Magheariu căpitan de **predați** (s.n.) precum se știe...”⁸ **Gorjul era singurul județ din țară care avea astfel de căpitănie de „cătane” (haiduci) care se compunea din bandiți ce se predau.**

Aceștia erau iertați de domnul țării, cu condiția de a fi înrolați pentru un oarecare timp în acest corp și erau scutiți de toate dările către stat.⁹

Polcovicul, deși echivalează în grad cu colonelul-comandant de regiment -- avea în subordine cîte 30 de slujitori, „oameni înstrăinați” (deci nu localnici), oameni „cu purtare bună”, scutiți de toate dăjdiile.¹⁰ La 1719, cel dintîi vornic al Gorjului e Matei Brăiloiu, iar la 1730 cei dintîi ispravnici cunoscuți sînt: Pîrvu Săulescu, C. Bălăcescu și Rădu Brăiloiu.¹¹ În timpul stăpînirii austriece erau cîte doi ispravnici pe județ.

Pe lîngă ispravnicatul județului se afla cîte un **portărel** care participa la hotărnicile moșiilor, alături de „boierii” hotarnici. La 29 mai 1727 e cunoscut un Matei Lipovean portărelul județului Gorj.¹²

La ispravnicat se mai afla un ajutor de ispravnic un judecător și un secretar (logofăt) cu însărcinarea de a strînge dările orînduite de domn.¹³

După introducerea Regulamentului Organic, în locul ispravnicului apare **ocîrnăuitorul**, iar **zapciul** de plasă e înlo-

cuit cu **subocirmuitorul**. Cel dintii ocirmuitor al Gorjului în 1832, e stolnicul Cătuneanu Picu.¹⁴

În perioada revoluției de la 1848 ca șefi ai județului sînt administratorii. În această funcție întîlnim pe Radu D. Roseti, N. Formac, Cristache Marghiloman etc. La 1859 apar prefectii. Cel dintii prefect al Gorjului este C. Cotescu.¹⁵

Banul. Printre marii dregători ai domnului era banul Olteniei, de care ascultau banii sau bănișorii de județe. Reședința banilor din județul Gorj (Jaleș) se afla la Tismana, întărită ca o cetate, iar banii de Mehedinți puteau să fie la Strehala.¹⁶

De-abia dintr-un document din perioada 1454—1456, se menționează despre Stan și Crăciun bani de Tismana. Ei raportează burgemeșterului de Sibiu despre un hoț de cai, căutat de sibieni, că nu se află „în țara noastră“, ci l-ar prinde „dacă ar veni în bănia noastră.“¹⁷ Astfel, reședința banilor se afla acum la Tismana și bănia era condusă de doi bani.

Jurisdicția lor se întindea asupra vechiului județ Jaleș și probabil și asupra județului Motru.¹⁸ Din documentul citat reiese că banii aveau și atribuțiuni de poliție.

În timpul domniei lui Vlad Călugărul, cînd s-a produs o reformă administrativă, între anii 1491—1494, reședința banilor de la Tismana s-a strămutat la Jiu (Tg. Jiu), concomitent cu desființarea județului Jaleș,¹⁹ căci în anul 1497 apare documentar județul Gorj. Printre primii bani de la Jiu, care au rezidat în Tg. Jiu, se numără Dimitrie Ghizdăvăț, Hamza și boierul foarte influent Barbu Craiovescu.²⁰ La sfîrșitul sec. al XV-lea, și în prima jumătate a sec. al XVI-lea, marii bani sînt intitulați cînd de Jiu („Jilski“) cînd de Craiova („Cralevski). Din aceasta se deduce că reședința marilor bani a fost tot la Tg. Jiu și cu vremea s-a strămutat la Craiova, ca urmare a „monopolizării funcțiunii“ timp de aproape 40 de ani de către puternicii boieri Craiovești.²¹

În sec. al XVII-lea, funcțiile banilor (bănișorilor) de județ încep să fie reduse. Se întîlnesc în județe ca judecători în anumite procese și ca agenți de execuție.²² În anul 1761, prin înființarea funcției de „caimacam al Craiovei“, se scade puterea banilor Olteniei. Prin strămutarea reședinței banilor la București după 1775, caimacamul devine marele dregător al Olteniei, ajutat de un divan, din slujbașii căruia vătăfii îndeplineau roluri mai importante.²³ În 1831, prin aplicarea

Regulamentul Organic marea bănie din București, cămăcâmia și divanul din Craiova au fost desființate.²⁴

Dregătorii orașului Tg. Jiu

Conducerea orașului își avea organele alese de obște în persoana primarului, care în Țara Românească se numește **judet** (sudeț — în slavonă) care nu trebuie confundat cu județul ca teritoriu (sudsive în slavonă) și nici cu **jude**, **judetele** care vine din latinescul *judex-judicis* = judecător. Termenul **judet** este traducerea primarului din orașele transilvane — Richter, iar în Moldova se intitula șoltuz (tot din germanul Schultheiss). Derivă din latinescul *judicium* = judecată. **Județul** orașului era ajutat de un sfat alcătuit din 12 **pîrgari** (de la germanul *Bürger*).²⁵

Prin actul din 25 noiembrie 1406 Mircea cel Mare poruncește ca „jupan Brata să-i fie hotarnic (al mănăstirii Tismana) pentru că a fost și acest sudeț (judet) al Jiului” (Tg. Jiu).²⁶ Cunoscut documentar Brata e cel dintîi judet (primar) al Tirgu Jiului, care făcea parte din județul Jaleș. **Județul** din Tg. Jiu avea drept de judecată nu numai asupra orașenilor, ci și asupra sătenilor, cum ne dovedește următorul act pe care l-am amintit cînd am vorbit despre conducerea județului Gorj.

La 13 oct. 1591, Moldoveanul din Scoarța are pricină cu Stănilă din același sat pentru o moșie. Procesul s-a judecat înaintea pîrcălabului (Dumitru) ajutat de 12 megieși, dar și înaintea județului (primarului) ajutat de 12 pîrgari.²⁷ La 3 martie 1626, e cunoscut un Dima județul cu cei 12 pîrgari din Tg. Jiu.²⁸ După 1750 s-a numit un **epistat** ca ajutor al județului, iar pe lîngă pîrgari erau și vătășeii.²⁹

În secolul al XIX, prin Regulamentul Organic, județul orașului s-a numit **președinte** al **magistratului** (primăriei) iar pîrgarii **membrii** magistratului. Cel dintîi președinte al magistratului Tg. Jiu e Răducan Sărdănescu (1832) La 1864 **Sfatul municipal** s-a transformat în **Consiliul comunal**, iar președintele magistratului își ia titlul de **primar**. Cel dintîi primar al orașului Tg. Jiu a fost C. Stanciovici-Brănișteanu distins profesor, luptător la revoluția de la 1848, militant cultural și politic.

Din ceilalți primari ai Tg. Jiului, pînă la sfîrșitul sec. al XIX-lea, amintim pe Frantz Milescu întemeietorul „Teatrului Milescu” din Tg. Jiu, Vasile Lascăr sub care s-au făcut

primele trotuare și s-au nivelat străzile orașului (1879), dr. I. Frumușanu, sub care s-au asfaltat primele trotuare și Titu D. Frumușanu.³⁰

Conducerea satelor

Problema conducerii satelor libere de moșneni sau de răzeși rămâne încă destul de complicată. În vechile documente apar cnejii, dar aceștia erau stăpîni de sate și nu dregători.³¹ Mai târziu cnejii ajung stăpîni de pămînt în obște, fiind egali cu moșnenii.³² De asemenea, căpeteniile obștiiilor apar cu denumirea de **juzi**. La 1617 este cunoscut un Pătru judele, care are vie în deal la Chiciora.³³

În satele de moșneni cît și de rumâni apare cîte un dregător ales dintre membrii obștii, care poartă titlul de **pîrcălab**, dar nu se poate stabili dacă acesta era un fel de primar ales.³⁴

La 13 iunie 1670, Antonie vodă din Popești confirmă libertatea de rumânie lui Radu pîrcălabul din Runcu cu feciorii săi „Iar jupîneasa Eliua (Buzeasca), văzînd pe Radu pîrcălabul că se află cu multă slujbă — dreaptă l-au iertat de rumânie — însă numai capetele lor fără de moșie.”³⁵ Pîrcălabii continuă să funcționeze și în secolele XVIII și XIX.

Din documentul de mai sus se deduce că fiecare sat avea pîrcălabul său care era obligat să prezinte subocîrmuirii cu jeluitorii. Aceeași obligație o avea și **vătășelul** satului, care îndeplinea și funcția de **curier**. Astfel, la 29 dec. 1838, subocîrmuitorul plășii Jiului scrie: „Pîrcălabul satului (Cîmpul-Fomii) este poruncit ca îndată după primirea ceștii porunci, să vie la suptocîrmuire spre înfățișare cu jăluitoarea.” Printr-o adresă separată, o asemenea poruncă o primește și vătășelul aceluiași sat.³⁶

Documentele de după 1838 ne demonstrează că pîrcălabii erau aloși **pe timp de un an sau chiar pe un trimestru**, cu atribuțiuni fiscale. Treptat ei devin perceptorii satelor. La 23 august 1839, Const. Popescu din Cîmpu-Fomii (Cîmpofeni) se jeluiește subocîrmuirii plășii Jiului: „să am dreptate cu Constandin Neamțu și Alisandru Bălan ot Cîmpu-Fomii, ce au fost pîrcălabi pă acest următori leat 1839 de la sfîntul Vasile încoci. În pîrcălăbia numiților ne-au apucat numitul Constandin la trimestrul lui ghenar de i-am dat lei 6 și după schimbarea lui ne-au apucat Alisandru la trimestrul aprilie de i-am dat iar lei 6 pentru socotelile cutiei”. (satului).³⁷

Dacă cnejii și juzii nu sînt dregători ai satelor, obștea satului e condusă de un sfat de bătrîni „oameni buni și bătrîni.”³⁸

Satele moșnenesti se împărțeau în cete după familii înrudite și fiecare ceată avea conducătorul ei. Cu timpul între „cetași” nu mai erau legături de „neam” ci numai sociale.

Nefiind un aparat administrativ și fiscal dezvoltat, obștea sau sfatul obștii repartizau strîngerea dărilor anumitor persoane. Socoteala obștii se făcea cu ajutorul **răbojului** care-i o bucată de cițiva centimetri dintr-un băț de lemn rotund sau cioplit cu patru fețe pătrate. Pe fiecare pătrat sînt săpate semne simbolice: pătrate, cruci, linii drepte, linii oblice, puncte, reprezentînd pentru fiecare cap de familie numărul ogoarelor, oilor, vitelor, caselor etc. După acest catastif al satului se repartizau dările.³⁹ Vătășelul de plai strîngea banii cu „bastonul” adică cu răbojul numit și „băț cu țanc” cunoscut în satul Ionesti, jud. Gorj.⁴⁰

Intr-un act din 29 august 1560—1567, Dan din Turceni a avut piră cu Drăghici din același sat, căci acesta „a făcut socoteala satului și a pus Drăghici pe Dan la trei biruri, iar pe niște oameni din sat el i-a pus ca săraci, iar ei nu erau săraci ci erau cu averi”, atunci cînd „au umblat Roșca și Arsenie răbojari.”⁴¹

Ni se relevă că Drăghici nu făcea parte din rîndul răbojarilor Gorjului, ci ca reprezentant al satului a comis un abuz. Socotelile răbojarilor (birarilor) pe răboj se numesc „crestatul pe răboj”. Printr-un act din 1 iunie 1597, Mihai Viteazul hotărăște ca sătenii din Groșani (Vinăta de mai tirziu) să dea birul la Tismana, deoarece acolo „i-a apucat crestarea” pe răboj.⁴²

La 2 mai 1612, ciucerul Preda a plătit pentru satul Arpadia, pe care l-a cumpărat, „și birurile lor la birari de un bir 4 taleri și la bouari 4 boi și la oieri 4 oi și la **crestători** (s.n.) (răbojari) cînd i-au scos acele 4 biruri.”⁴³ De asemenea, pentru satul **Boului** din actul de mai sus, aflăm că „ei iar s-au fost tocmit de i-a plătit pînă la **crestătură** (s.n.) (adică pînă la semnarea de răboj a birurilor de către răbojari) și a dat Preda 120 taleri și 2 boi și 8 oi și un cal, prețul 7 000 aspri pentru dărăbani.”⁴⁴

Intr-o vreme cînd știința de carte era foarte redusă, răbojul era folosit nu numai de birari, ci și de dimierii de pe valea Jaleșului, care aduceau dimia din toată Oltenia, Fiecării

proprietar de dimie i se făcea cîte un răboj. După ce i se însemna prin creștături și puncte, cantitatea de dimie, dimierul oprea o jumătate din partea însemnată a răbojului. numită **țancuș** sau **țancușă**, iar restul răbojului (cotorul) rămînea proprietarului de dimie. La înapoierea dimiei, făcută în piuă, dimierul anexa țancușul la partea cotorului. Dacă creștăturile nu coincideau, însemna că unul din ei și-a schimbat intenționat partea sa de răboj și atunci se nășteau pricini între ei. Însă aceste cazuri vor fi fost atît de rare, încît pot fi socotite inexistente. Răbojul era un instrument de control atît de sigur, deși rudimentar, încît și cînd dimierii cu știință de carte se prezentau cu cîte un carnet pentru însemnări, mulți proprietari de dimie cereau, chiar după primul război mondial, să ii se facă tot răbojuri.⁴⁵

Despre conducerea satelor documentele ne relevă încă o serie de mici slujbași cum sînt: **armașul** (armășelul), **vătaful**, **vătășelul**, **ceaușul**, **isprăvnicelul**, **logofătul** (predecesorul notarului), **stegarul**, **stolnicelul**, **postelnicelul**, **păhărniceleul**, **clucerul**, **aprodul** etc. Printr-un act din 30 mai 1825, Grigore Dimitrie Ghica voievod îl numește postelnicel pe Costache Avrănescu din Gorj „fiind om de ispravă”. Trecînd în „orînduiala postelnicelor” i se acordă privilegiul „cel obișnuit al scutellii ce au și alți postelnicel pe drept bucatele lui: vinul de vinărici și stupii i rămători de dijmărit.”⁴⁶

Documentul de față ne atestă că acești mici slujbași se recrutau și dintr-o clasă inferioară, dacă se ridicau prin fapte, „de ispravă” și cu dările plătite regulat.

De obicei acești „privilegiați” erau numiți din clasa neamurilor -- urmașii boierilor mari și a mazililor — urmașii boierilor mici (boieruși).

Acești subalterni de sate erau grupați în cete și în fruntea fiecărei cete se afla cîte un vătaf. Peste toți vătafii din județ era un mare vătaf.⁴⁷ Organizația vătafilor avea caracter militar. Același caracter aveau și **plăieșii** care erau conduși de **vătaful de plai**. Satele de plai erau cele orînduite cu paza hotarelor. Pe timpul lui C. Brîncoveanu la 1690, în Gorj se aflau 24 de asemenea sate. În perioada stăpînirii austriece, în 1730, se aflau 141, iar în 1731 numărul lor s-a redus la 111.⁴⁸ Variația numărului satelor de plai și a plăieșilor era în funcție de necesitățile de pază dar și de cele fiscale.⁴⁹ Treptat, vătafii de plai au devenit, prin lărgirea atribuțiilor lor, conducătorii aparatului administrativ local. Paza efec-

tuată în genere de plăieși împiedica fuga peste munți în Transilvania a numeroșilor țărani rumâni și chiar moșneni. Plăieșii împiedicau și trecerea peste munți a mărfurilor prohibite, precum și de contrabandă sau trecerea mărfurilor fără plata vămii, de care erau interesați direct domnii sau schierii domnești.⁵⁰

Din rîndul micilor dregători erau roșii, care făceau parte din cetele militare.⁵¹ În actul din 2 iunie 1619, Oprea roșul, prin înfiere, devine stăpîn peste satul Prigoria.⁵² Pătrunderea acestor slujitori militari pe pămînturile boierilor sau moșnenilor e un fenomen specific al sec. al XVII-lea.

Aleșii satului. Am arătat anterior că adevărata cîrmuire a satului o avea statul obștii, alcătuit din „oameni buni și bătrîni”. În sec. al XIX-lea, după aplicarea Regulamentului Organic, în locul „oamenilor buni și bătrîni” apare formula „aleșii satului” care, de asemenea, sînt adevărații conducători ai satului.

Într-un act din 21 aprilie 1841, Achim Davițoiu din Arcani, scrie că „pentru a fi crezut, am rugat pã aleșii satului” (s.m.) de ne-au pus și pecetea satului”.⁵³ Fiecare sat își avea ștampila sa. Sediul aleșilor satului (sfatului) era la „casa de adunare” (primărie) Aceștia în cercetările lor, pentru diferite pricini, aveau și dreptul de judecată. Cînd ei nu izbuteau să-i împace pe împricinați, îi trimiteau subtocîrmuirii. Într-un raport al aleșilor satului Arcani din 28 mai 1846, ei declară: „noi neputîndu-i împăca la fața locului se trimiseră amîndouă părțile cinstitei suptocîrmuirii spre a li se cerceta această pricină.”⁵⁴

De asemenea, aleșii satului aveau atribuțiuni în domeniul fiscal, polițienesc etc.

Note bibliografice

1. C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, partea întâi, 1943, p. 423
2. *Documente*, B, XVI, vol. III-a p. 22—23
3. *Ibidem*, XVII, vol. IV, p. 426
4. N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, 1908, p.p. 19-20
5. I. C. Fifiți, *Banatul Ofenței și Craiovei*, *Arh. Olt.* XI, nr. 63-64 (1932), p. 324

6. Alex. Ștefulescu, *Istoria Tg Jiului*, 1906, p. 357
7. N. Bălcescu, *Puterea armată și arta militară de la întemeierea principatului Valachiei până acum*, din *Scrieri istorice*, ed. a III-a, *Scrisul Românesc*, Craiova, p. 100
8. Document comunicat de I. Magheru în „*Gorjanul*” XVI, nr. 27-28 din 24-31 iulie 1938, p. 6
9. Al. Pelimon, *Amintiri politico-istorice*, 1881, p. 374
10. V. A. Urechia, *Istoria românilor*, vol. I, p. 43
11. *Ibidem*, p. 251 și urm.
12. Academia R.S.R., *Documente*, CLXXXV/34
13. Mihail Popescu, *Spionări austriace în Oltenia*, către sfârșitul sec. XVIII, *Arh. Olt.*, VII, nr. 39-40 (1928), p. 397
14. Al. Ștefulescu, *Istoria Tg. Jiului*, p. 117
15. *Ibidem*, p. 118
16. C. C. Ciurescu, *Contribuțiuni la studiul marilor dregători în secolele XIV-XV*, *Vălenii de Munte*, 1926, p. 64
17. Silviu Dragomir, *Documente nouă privitoare la relațiile Țării Românești cu Sibiul în sec. XV și XVI*, Buc. (f.a.) extras din *Anuarul Institutului de istorie națională din Cluj*. IV, 1926-1927, p. 64
18. I. C. Filitti, I. cit., XI, nr. 59-60 (1932) p. 17
19. *Ibidem*, p. 18
20. Ilie Minea, *Începuturile marii băni de Craiova*, *Arh. Olt.* XIII, nr. 71-73 (1934); p. 6, Șt. Ștefănescu, *Bănia din Țara Românească*, Buc. 1955, *passim*.
21. I. C. Filitti, I. cit. p. 19
22. Alex. Ștefulescu, *op. cit.*, p. 94
23. I. C. Filitti, I. cit., p.p. 336—337
24. *Ibidem*, p. 339
25. P. P. Panaitescu, *Interpretări românești*, 1947, p. 174
26. *Documente B.* XIII—XV, p. 52
27. *Ibidem*, B. XVI, vol. VI, p.p. 22—23
28. *Ibidem*, B. XVII, vol. XXI, p. 36
29. Alex. Ștefulescu, *op. cit.* p. 107
30. *Ibidem*, p.p. 111—113
31. P. P. Panaitescu, *Obștea țărănească* p. 67
32. *Ibidem*, p. 70
33. Alex. Ștefulescu, *Documente slavo-române*, p. 361
34. P. P. Panaitescu, *op. cit.*, p.p. 190—191
35. N. Iorga, *Studii și documente*, vol. V, 1903, p.p. 124—125
36. V. Cărăbiș, *Documente de pe Valea Jaleșului*, 1982, p. 126
37. *Ibidem*, p. 127
38. P. P. Panaitescu, *op. cit.*, p. 192
39. P. N. Panaitescu, *Răbojul, Studii de istorie economică și socială la români*, 1946, p.p. 62, 74

40. H. H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești*, vol. II, 1959, p.p. 45-47
41. *Documente B*, XVI, vol. III p. 135
42. *Ibidem*, XVI, vol. XI, p. 329
43. *Ibidem*, XVII, vol. II, p. 69
44. *Ibidem*
45. V. Cărăbiș, *Mortile și pivcle de pe Valea Jaleșului (Jud. Gorj)*, „Căminium”, Sibiu, 1967—1968, p.p. 253—254.
46. *Arh. Olt.* XIII, nr. 74—76, 1934, p.p. 354—355
47. C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, partea a II-a, 1943, p. 506
48. *Ibidem*, p. 510
49. N. Stoicescu, *Despre organizarea pazei hotarelor în Țara Românească în sec. XV—XVII*, „Studii și materiale de istorie medie”, vol. IV, 1961, p. 193
50. *Ibidem*, p. 191
51. C. C. Giurescu, *op. cit.*, p. 507
52. *Documente*, B. XVII, vol. III, p. 25
53. V. Cărăbiș, *Documente de pe Valea Jaleșului*, 1982, p. 84
54. *Ibidem*, p. 90.